

învinovătesc părinții, și nici părinții nu sunt tocmai de omorât pentru că-și terorizează progeniturile. E un cerc vicios, din care cu greu putem ieși. Și e și periculos, pentru că, o dată ieșit, după ce ai „ucis“ autoritatea, în locul ei rămâne vidul, dacă nu cumva se va naște altă autoritate. La fel (sau chiar mai) nocivă.

Fără a constitui un eveniment, spectacolul Teatrului „Sică Alexandrescu“ din Brașov, cu *Noaptea asasinilor*, în regia lui Marius Oltean, este (măcar) unul decent, construit cu meșteșug și măsură. Se merge cuminte pe linia textului, se dezvoltă unele scene, se trece, cu discreție, peste altele. Actorii se pliază ușor pe personaje, mai mult narând niște lucruri decât construind caractere puternice. Este, de altfel, și indicația autorului: „Când dețin alte roluri, personajele trebuie să se comporte cu o simplitate și o spontaneitate perfecte“. Fără a fi „perfecti“, cei trei interpreți (Demis Muraru, Codruța Ureche, Mirela Borș) rămân „simple“ fanteze ale unei lumi de care vor să se dezică. Din păcate, nu au scilpire. Oarecum, se distinge Demis Muraru, printr-un joc mai bine conturat, alert, agreabil. Fetele îl urmează la mică distanță, făcând cumva corp comun. Meritoriu! Dar nu este decât un joc corect, asumat „funcționărește“ (spun asta fără nimic peiorativ).

N-aș dori să văd spectacolul a doua oară, iar după prima vizionare constăți că îl uiți repede.

De vină nu e doar echipa de creatori, ci și piesa, desuetă și cam didactică. Singurul lucru care mi-a rămas atârnat de suflet este decorul (semnat: Agata Moldovean) de o austeritate extremă, însă funcțional, în racord cu viziunea de ansamblu. Esențiale rămân cele două geamuri mari (prin care sperî inutil!) să pătrundă „lumina libertății“, pentru că, în locul ei poți vedea doar chipurile mărite, contorsionate de frică ale părinților ce ar urma să fie uciși.

Teatrul „Sică Alexandrescu“ din Brașov – Noaptea asasinilor de José Triana. Traducerea: Victoria Gheorghiu. Regia și ilustrația muzicală: Marius Oltean. Scenografia: Agata Moldovean. Cu: Demis Muraru, Codruța Ureche, Mirela Borș.

Olița CÂNTEC

Teama de cărți

Asociat în mentalul colectiv autohton cu ideea de urbe cu mare densitate culturală, dar tradiționalistă, lașul zilelor noastre încearcă să părăsească, încă destul de timid, renumita tihnă moldavă. Un grup de tineri școliiți prin Occident, dar reveniți acasă să mai schimbe starea de fapt și pe aici – seamănă a model junimist –, s-au constituit într-o Asociație culturală, „Vector“, prin care se străduiesc să transplanteze spiritul vremurilor și pe malurile molcome ale Bahluiului. Entuziaștii, mânați în luptă de artistul vizual Matei Bejenaru, girează, printre altele, o manifestare de artă contemporană unică pe plaiurile mioritice, „Periferic“, iar recent, asociindu-și și alte fundații locale și atrăgând

exclusiv fonduri neguvernamentale, au gândit un festival care să transforme cartierul ieșean Tătărași, într-o agora spirituală. Astfel, între 24–25 septembrie, în zona pe unde altădată năvăleau tătarii, neamul migrator dând și numele locului, a fost instalată o rampă în aer liber unde s-au prezentat, sub genericul cARTfest, spectacole de teatru, dans contemporan și muzică. Spre surpriza generală a tătărășenilor, obișnuiți să meargă în „centru“ pentru a participa la un act de cultură.

În program a fost cuprinsă și reprezentarea *Mutatul la bloc*, realizată, după un scenariu pentru televiziune al lui Horia Gârbea, de Benoât Vitse. Benoât Vitse e cetățean francez, regizor de teatru, diplomat, fiind, o vreme, directorul Centrului Cultural Francez din „dulcele târg“. Diplomația nu l-a îndepărtat nici o clipă de teatru, dimpotrivă, iar de vreo doi ani domnia sa a devenit managerul unei tinere instituții ieșene, Ateneu-Centrul European de Creație. Spre nemulțumirea intelectualilor băștinași, care sperau ei înșiși la acest post de conducere, închipuindu-și-l, în stil românesc, ca pe o confortabilă sinecură. Benoât Vitse l-a privit însă ca pe o responsabilitate de care trebuie să se achite. Astfel, chiar înainte ca edificiul să fie finalizat, s-a pus pe treabă, lansând câteva activități *hors les murs*, care au atras atenția. Acum, el s-a asociat cu cei de la „Vector“, pentru al căror cARTfest a conceput *Mutatul la bloc*. Textul este o fabulă despre cărți, despre rostul lor și despre reacțiile (absurde) pe care le stârnesc acestea printre neaveniți. O temă cât se poate de actuală, ingenios dezvoltată de Horia Gârbea și inspirat transpusă „scenic“ de Benoât Vitse. *Mutatul...* se petrece în cadrul, atât de familiar, al construcțiilor cenușii („Vectoriștii“ au pictat și vreo trei fațade, dând câteva pete de culoare pe fondul gri al existenței cotidiene), gen cutii de chibrituri, în care locuim. Decorul: curtea interioară a unui bloc. Subiectul: un nou locatar tocmai âși aduce bagajele, o mulțime de cutii extrem de grele, pe care le păzește ca pe ochii din cap. Intriga: omul e scriitor, iar cutiile sânt burdușite cu cărți! Conflictul: președintele de asociație, doamnele Popescu și Ionescu, o vânzătoare de harbuji, un țânc neastâmpărat âi tot dau târcoale, iar când descoperă tomurile, isteria se generalizează – nu ține planșeul, chemăm poliția, le ducem la subsol. Deznodământul: scriitorul trebuie să dispară. Morala: cărțile și cei care le scriu și citesc sânt periculoși!

Cadrul „natural“ e exploatat la maxim: actorii și publicul stau la ușa unui bloc, una dintre actrițe e plasată într-un apartament real, de la geamul căruia se implică verbal în acțiune, într-un spectacol de doar 20 de minute. De teatru ambiental cu elemente de *happening*, căci trecătorii, care se opresc să vadă despre ce-i vorba, se amestecă și ei în convenție: câțiva vor să dea o mână de ajutor, alții, ieșiți pe la balcoane, fac comentarii. Lumea se liniștește și începe să râdă când se dumirește că totul e „doar“ un spectacol. Ai cărui protagoniști au fost Octavian Jighirgiu, Irina Scutaru, Corina Bujor, Radu Hârnu, Emilian Dascălu

Ajunsă la fața locului cu puțin înainte de „gongul“ de început, am schimbat câteva vorbe cu localnicii care, târâindu-și coșul zilnic către ori dinspre piață, întrebau, văzând scena: „Pentru ce partid se face campanie electorală?“ Politicul le-a invadat viețile, politizând noțiunea de spectacol și transformându-l într-unul de circ. Lucrurile trebuie repuse în ordinea lor firească. Nu numai politicienii sunt obligați să câștige adeziunea cetățeanului, ci și arta teatrului. Venind cât mai aproape de el!